

دیوان اشعار

خواجہ حافظ شیرازی

مصحح: عزیز اللہ علیزادہ

سرشناسه : حافظ، شمس‌الدین محمد، -۷۹۲ق.
 عنوان قراردادی : دیوان
 عنوان و نام پدیدآور : دیوان اشعار خواجه حافظ شیرازی /
 شمس‌الدین محمد حافظ؛
 مصحح عزیزالله علیزاده.
 مشخصات نشر : تهران: فردوس، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۵۲۸ ص.
 شابک : 978-964-320-458-7
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا.
 موضوع : شعر فارسی -- قرن ۸ ق.
 شناسه افزوده : علیزاده، عزیزالله، ۱۳۵۰-، مصحح.
 رده‌بندی کنگره : پ ی ی ۱۳۸۹ ۵۲۳۴ PIR
 رده‌بندی دیویی : ۸۳۳ / ۱ فا
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۴۷۵۰۱

انتشارات فردوس

خیابان دانشگاه - کوچه میترا - شماره ۷ تلفن: ۶۶۴۹۵۷۷۹-۶۶۴۱۸۸۳۹

دیوان اشعار

خواجه حافظ شیرازی

مصحح: عزیزالله علیزاده

طرح روی جلد: زهرا یاسینیان

چاپ اول: تهران - ۱۳۹۰

چاپ: دیا

۱۰۰۰ نسخه

همه حقوق محفوظ است.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۳۲۰-۴۵۸-۷ 978-964-320-458-7

آدرس وبسایت: WWW.ferdospub.com

۱۳۲۰۰ تومان

غزلیات ۱۹-۲۳۶	
غزل شماره ۱: بیم موج ۱۹	غزل شماره ۲۸: نقش مهر ۳۱
غزل شماره ۲: روزگار وصال ۱۹	غزل شماره ۲۹: ایام شیب ۳۱
غزل شماره ۳: می باقی ۱۹	غزل شماره ۳۰: بوی نسیم ۳۲
غزل شماره ۴: غرور حسن ۲۰	غزل شماره ۳۱: شب قدر ۳۲
غزل شماره ۵: کیمیای هستی ۲۰	غزل شماره ۳۲: زلف گره کشا ۳۲
غزل شماره ۶: دعای صبحگاهی ۲۱	غزل شماره ۳۳: جام جهان نما ۳۳
غزل شماره ۷: عیش نقد ۲۱	غزل شماره ۳۴: وصل گل ۳۳
غزل شماره ۸: سروسیم اندام ۲۲	غزل شماره ۳۵: اسیر عشق ۳۴
غزل شماره ۹: خانه گردون ۲۲	غزل شماره ۳۶: چشم جادو ۳۴
غزل شماره ۱۰: عهد آزل ۲۳	غزل شماره ۳۷: قصر آمل ۳۵
غزل شماره ۱۱: نور باده ۲۳	غزل شماره ۳۸: هنگام وداع ۳۵
غزل شماره ۱۲: روی رخشان ۲۴	غزل شماره ۳۹: غم عشق ۳۶
غزل شماره ۱۳: رخ لاله ۲۴	غزل شماره ۴۰: خم طره ۳۶
غزل شماره ۱۴: سلطان خوبان ۲۵	غزل شماره ۴۱: موسم وزع ۳۷
غزل شماره ۱۵: چشم خمار ۲۵	غزل شماره ۴۲: شور ندانه ۳۷
غزل شماره ۱۶: بخشش آزل ۲۶	غزل شماره ۴۳: طریق خوشدلی ۳۷
غزل شماره ۱۷: سوز دل ۲۶	غزل شماره ۴۴: حدیث مدعیان ۳۸
غزل شماره ۱۸: آمدن عید ۲۷	غزل شماره ۴۵: مذرگار عافیت ۳۸
غزل شماره ۱۹: محل بی خار ۲۷	غزل شماره ۴۶: عیش مدام ۳۹
غزل شماره ۲۰: قدح باده ۲۷	غزل شماره ۴۷: اندیشه تبه ۳۹
غزل شماره ۲۱: خلوتیان ملکوت ۲۸	غزل شماره ۴۸: مرغ سحر ۴۰
غزل شماره ۲۲: اهل دل ۲۸	غزل شماره ۴۹: خلوت درویشان ۴۰
غزل شماره ۲۳: جان آسم ۲۹	غزل شماره ۵۰: شرط عشق بازی ۴۱
غزل شماره ۲۴: چشمه عشق ۲۹	غزل شماره ۵۱: یار شیرین سخن ۴۱
غزل شماره ۲۵: مقام عیش ۲۹	غزل شماره ۵۲: کعبه مقصود ۴۱
غزل شماره ۲۶: باده شبگیر ۳۰	غزل شماره ۵۳: گوشه میخانه ۴۲
غزل شماره ۲۷: دیر نغان ۳۰	غزل شماره ۵۴: جام غم ۴۲

غزل شماره ۵۵: حدیثِ غمزہ ۴۳	غزل شماره ۸۶: عبارت شیرین ۵۶
غزل شماره ۵۶: سرایر دہ محبت ۴۳	غزل شماره ۸۷: آتشِ نهفته ۵۶
غزل شماره ۵۷: عزمِ سفر ۴۴	غزل شماره ۸۸: روزگارِ هجران ۵۷
غزل شماره ۵۸: فالِ نکو ۴۴	غزل شماره ۸۹: اشکِ ندامت ۵۷
غزل شماره ۵۹: نقشِ خیال ۴۴	غزل شماره ۹۰: خاکدانِ غم ۵۸
غزل شماره ۶۰: رہِ انتظار ۴۵	غزل شماره ۹۱: تخمِ بهر ۵۸
غزل شماره ۶۱: تمنای وصل ۴۵	غزل شماره ۹۲: بیتِ ساقی ۵۹
غزل شماره ۶۲: دامِ دوست ۴۶	غزل شماره ۹۳: دولتِ ترقم ۵۹
غزل شماره ۶۳: قصهٔ غریب ۴۶	غزل شماره ۹۴: شبِ سیاه ۶۰
غزل شماره ۶۴: مستِ خراب ۴۶	غزل شماره ۹۵: افسونِ چشم ۶۰
غزل شماره ۶۵: میِ خوشگوار ۴۷	غزل شماره ۹۶: جورِ خوبان ۶۱
غزل شماره ۶۶: قبابِ اطلس ۴۷	غزل شماره ۹۷: آبِ خضر ۶۱
غزل شماره ۶۷: شمعِ دلگروز ۴۸	غزل شماره ۹۸: تبرِ چشم ۶۱
غزل شماره ۶۸: اندوهِ فراق ۴۸	غزل شماره ۹۹: شرابِ ارغوانی ۶۲
غزل شماره ۶۹: بارِ ملامت ۴۹	غزل شماره ۱۰۰: پندِ حکیمان ۶۲
غزل شماره ۷۰: دلِ سرگشته ۴۹	غزل شماره ۱۰۱: بی‌وفاییِ دَهر ۶۳
غزل شماره ۷۱: عاشقِ دُردی‌کش ۵۰	غزل شماره ۱۰۲: یارِ سفرکرده ۶۳
غزل شماره ۷۲: راهِ عشق ۵۰	غزل شماره ۱۰۳: وصلِ دوستداران ۶۳
غزل شماره ۷۳: طالعِ شوریده ۵۱	غزل شماره ۱۰۴: حالِ مشتاقان ۶۴
غزل شماره ۷۴: اسبابِ جهان ۵۱	غزل شماره ۱۰۵: قلمِ صنع ۶۴
غزل شماره ۷۵: زلفِ پریشان ۵۲	غزل شماره ۱۰۶: نازِ طبیبان ۶۵
غزل شماره ۷۶: آستانِ تو ۵۲	غزل شماره ۱۰۷: خیالِ عشق ۶۵
غزل شماره ۷۷: جلوهٔ معشوق ۵۲	غزل شماره ۱۰۸: تخمِ چوکان ۶۵
غزل شماره ۷۸: طریقِ کرم ۵۳	غزل شماره ۱۰۹: شاهِ سواران ۶۶
غزل شماره ۷۹: عمارتِ دل ۵۳	غزل شماره ۱۱۰: دَیِرِ مکافات ۶۶
غزل شماره ۸۰: عیبِ رندان ۵۴	غزل شماره ۱۱۱: غیرتِ عشق ۶۷
غزل شماره ۸۱: بویِ محبت ۵۴	غزل شماره ۱۱۲: رنگیِ گل ۶۷
غزل شماره ۸۲: آتشِ دل ۵۴	غزل شماره ۱۱۳: خزانهٔ اسرار ۶۸
غزل شماره ۸۳: غمزۂ دلدار ۵۵	غزل شماره ۱۱۴: قُرعهٔ دولت ۶۸
غزل شماره ۸۴: رہِ نیاز ۵۵	غزل شماره ۱۱۵: بهارِ عمر ۶۸
غزل شماره ۸۵: گلستانِ وصال ۵۶	غزل شماره ۱۱۶: بادِ تاب ۶۹

غزل شماره ۱۱۷: دلِ دردمند ۶۹	غزل شماره ۱۴۸: می آلت ۸۳
غزل شماره ۱۱۸: شیوه‌های مستی ۷۰	غزل شماره ۱۴۹: زبانِ آتشین ۸۳
غزل شماره ۱۱۹: خزینه دل ۷۰	غزل شماره ۱۵۰: شربِ مدام ۸۴
غزل شماره ۱۲۰: حسنِ جاودان ۷۱	غزل شماره ۱۵۱: سجاده تقوی ۸۴
غزل شماره ۱۲۱: یارِ نازنین ۷۱	غزل شماره ۱۵۲: پرتوِ حسن ۸۵
غزل شماره ۱۲۲: سخن آشنا ۷۲	غزل شماره ۱۵۳: قرعه توفیق ۸۵
غزل شماره ۱۲۳: ناله عشاق ۷۲	غزل شماره ۱۵۴: اسرارِ عشق ۸۶
غزل شماره ۱۲۴: چشمِ مخمور ۷۲	غزل شماره ۱۵۵: آستانه تسلیم ۸۶
غزل شماره ۱۲۵: سخنِ عشق ۷۳	غزل شماره ۱۵۶: صحبتِ دیرین ۸۷
غزل شماره ۱۲۶: گنجِ قارون ۷۳	غزل شماره ۱۵۷: دلِ شیدا ۸۷
غزل شماره ۱۲۷: روشنی طلعت ۷۴	غزل شماره ۱۵۸: ره تقوی ۸۷
غزل شماره ۱۲۸: سیلِ غم ۷۴	غزل شماره ۱۵۹: رندانِ بلاکش ۸۸
غزل شماره ۱۲۹: نهیبِ حادثه ۷۵	غزل شماره ۱۶۰: حریمِ وصال ۸۸
غزل شماره ۱۳۰: بلبلِ عاشق ۷۵	غزل شماره ۱۶۱: دایره قسَم ۸۹
غزل شماره ۱۳۱: حدیثِ عشق ۷۶	غزل شماره ۱۶۲: زمانِ خوشدلی ۸۹
غزل شماره ۱۳۲: می عارف ۷۶	غزل شماره ۱۶۳: نقشِ نگار ۹۰
غزل شماره ۱۳۳: پیشگاهِ حقیقت ۷۶	غزل شماره ۱۶۴: مجلسِ انس ۹۰
غزل شماره ۱۳۴: بازیِ ایام ۷۷	غزل شماره ۱۶۵: نقشِ غم ۹۰
غزل شماره ۱۳۵: طریقِ رندی ۷۷	غزل شماره ۱۶۶: صبحِ امید ۹۱
غزل شماره ۱۳۶: تعبیرِ قضا ۷۸	غزل شماره ۱۶۷: ماهِ مجلس ۹۱
غزل شماره ۱۳۷: دردِ اشتیاق ۷۸	غزل شماره ۱۶۸: کویِ عشق ۹۲
غزل شماره ۱۳۸: نقشِ فراد ۷۹	غزل شماره ۱۶۹: حقِ دوستی ۹۲
غزل شماره ۱۳۹: قطره باران ۷۹	غزل شماره ۱۷۰: نغمه ساقی ۹۳
غزل شماره ۱۴۰: شاهراهِ طریقت ۷۹	غزل شماره ۱۷۱: پیکِ بشارت ۹۳
غزل شماره ۱۴۱: پرده اسرار ۸۰	غزل شماره ۱۷۲: نهالِ حیرت ۹۳
غزل شماره ۱۴۲: قطربِ عشق ۸۰	غزل شماره ۱۷۳: موسمِ عاشقی ۹۴
غزل شماره ۱۴۳: جامِ جهان بین ۸۱	غزل شماره ۱۷۴: لطفِ خداداد ۹۴
غزل شماره ۱۴۴: کویِ طریقت ۸۱	غزل شماره ۱۷۵: موسمِ طرب ۹۵
غزل شماره ۱۴۵: کارِ بسته ۸۲	غزل شماره ۱۷۶: دولتِ بیدار ۹۵
غزل شماره ۱۴۶: چینِ ابرو ۸۲	غزل شماره ۱۷۷: صوهرِ یکدانه ۹۵
غزل شماره ۱۴۷: بادِ سحرگه ۸۳	غزل شماره ۱۷۸: محرمِ دل ۹۶

- غزل شماره ۱۷۹: صحیفه هستی ۹۶
- غزل شماره ۱۸۰: بازارِ شوق ۹۷
- غزل شماره ۱۸۱: گیسوی مُشکین ۹۷
- غزل شماره ۱۸۲: کوچه رندان ۹۸
- غزل شماره ۱۸۳: آبِ حیات ۹۸
- غزل شماره ۱۸۴: بارِ امانت ۹۹
- غزل شماره ۱۸۵: ناله‌نی ۹۹
- غزل شماره ۱۸۶: حاجت رندان ۹۹
- غزل شماره ۱۸۷: طیبِ عشق ۱۰۰
- غزل شماره ۱۸۸: بی‌محبّت ۱۰۰
- غزل شماره ۱۸۹: طایرِ دولت ۱۰۱
- غزل شماره ۱۹۰: حسنِ خداداد ۱۰۱
- غزل شماره ۱۹۱: کامِ دل ۱۰۱
- غزل شماره ۱۹۲: فیضِ ابر ۱۰۲
- غزل شماره ۱۹۳: گوهرِ هستی ۱۰۲
- غزل شماره ۱۹۴: نعلِ شوق ۱۰۳
- غزل شماره ۱۹۵: زلفِ تابدار ۱۰۳
- غزل شماره ۱۹۶: خزانه غیب ۱۰۴
- غزل شماره ۱۹۷: اهلِ راز ۱۰۴
- غزل شماره ۱۹۸: هوایِ میکده ۱۰۵
- غزل شماره ۱۹۹: میخانه عشق ۱۰۵
- غزل شماره ۲۰۰: رمزِ عشق ۱۰۶
- غزل شماره ۲۰۱: آیدایانِ عشق ۱۰۶
- غزل شماره ۲۰۲: درِ میکده ها ۱۰۷
- غزل شماره ۲۰۳: دلِ دانا ۱۰۷
- غزل شماره ۲۰۴: یلکِ جهان پیم ۱۰۷
- غزل شماره ۲۰۵: پیرِ مغان ۱۰۸
- غزل شماره ۲۰۶: حلقه عشاق ۱۰۸
- غزل شماره ۲۰۷: دولتِ مستعجل ۱۰۹
- غزل شماره ۲۰۸: شمعِ محبت ۱۰۹
- غزل شماره ۲۰۹: ناله شبگیر ۱۱۰
- غزل شماره ۲۱۰: غمزه جادو ۱۱۰
- غزل شماره ۲۱۱: رسمِ عاشق کشی ۱۱۰
- غزل شماره ۲۱۲: مقاماتِ طریقت ۱۱۱
- غزل شماره ۲۱۳: مخزنِ اسرار ۱۱۱
- غزل شماره ۲۱۴: ناله مُراد ۱۱۲
- غزل شماره ۲۱۵: کرشمه ساقی ۱۱۲
- غزل شماره ۲۱۶: گنجِ سعادت ۱۱۳
- غزل شماره ۲۱۷: کویِ جانان ۱۱۳
- غزل شماره ۲۱۸: همتِ عالی ۱۱۴
- غزل شماره ۲۱۹: جامِ صبح ۱۱۴
- غزل شماره ۲۲۰: صدقِ دل ۱۱۵
- غزل شماره ۲۲۱: طریقی عشق ۱۱۵
- غزل شماره ۲۲۲: چشمه حکمت ۱۱۵
- غزل شماره ۲۲۳: لوحِ دل ۱۱۶
- غزل شماره ۲۲۴: نقشِ خال ۱۱۶
- غزل شماره ۲۲۵: کاروانِ بحر ۱۱۷
- غزل شماره ۲۲۶: مقامِ صبر ۱۱۷
- غزل شماره ۲۲۷: حسنِ خلق ۱۱۸
- غزل شماره ۲۲۸: بهرِ تکار ۱۱۸
- غزل شماره ۲۲۹: رازِ نهان ۱۱۸
- غزل شماره ۲۳۰: فیضِ کرامت ۱۱۹
- غزل شماره ۲۳۱: رسمِ وفا ۱۱۹
- غزل شماره ۲۳۲: صحبتِ اصدا ۱۲۰
- غزل شماره ۲۳۳: آتشِ درون ۱۲۰
- غزل شماره ۲۳۴: تربتِ حافظ ۱۲۰
- غزل شماره ۲۳۵: نقشِ بندِ قضا ۱۲۱
- غزل شماره ۲۳۶: قدمِ بار ۱۲۱
- غزل شماره ۲۳۷: حلقه زلف ۱۲۲
- غزل شماره ۲۳۸: بهایِ وصل ۱۲۲
- غزل شماره ۲۳۹: طریقی طلب ۱۲۳
- غزل شماره ۲۴۰: عدلِ سلطان ۱۲۳

غزل شماره ۲۴۱: دور زمانه ۱۲۴	غزل شماره ۲۷۲: مونس جان ۱۳۸
غزل شماره ۲۴۲: نوید فتح ۱۲۴	غزل شماره ۲۷۳: رفیق شفیق ۱۳۸
غزل شماره ۲۴۳: محرم راز ۱۲۴	غزل شماره ۲۷۴: یزید غیب ۱۳۹
غزل شماره ۲۴۴: زلف یار ۱۲۵	غزل شماره ۲۷۵: لطف خداوندگار ۱۳۹
غزل شماره ۲۴۵: اهل درد ۱۲۵	غزل شماره ۲۷۶: دل شوریده ۱۳۹
غزل شماره ۲۴۶: همت پاکان ۱۲۶	غزل شماره ۲۷۷: فیض گل ۱۴۰
غزل شماره ۲۴۷: غبار غم ۱۲۶	غزل شماره ۲۷۸: شراب تلخ ۱۴۰
غزل شماره ۲۴۸: اکبر مراد ۱۲۷	غزل شماره ۲۷۹: ایام وصال ۱۴۱
غزل شماره ۲۴۹: مزده دلدار ۱۲۷	غزل شماره ۲۸۰: زلف عنبر افشان ۱۴۱
غزل شماره ۲۵۰: اندیشه بیداد ۱۲۸	غزل شماره ۲۸۱: کوی وفا ۱۴۱
غزل شماره ۲۵۱: روی دلدار ۱۲۸	غزل شماره ۲۸۲: لب نوش ۱۴۲
غزل شماره ۲۵۲: خدمت رندان ۱۲۹	غزل شماره ۲۸۳: رموز مصلحت ۱۴۲
غزل شماره ۲۵۳: خواب بامداد ۱۲۹	غزل شماره ۲۸۴: لطف الهی ۱۴۳
غزل شماره ۲۵۴: بادشاه حسن ۱۳۰	غزل شماره ۲۸۵: کنج صومعه ۱۴۳
غزل شماره ۲۵۵: کلبه آحزان ۱۳۰	غزل شماره ۲۸۶: حريم عشق ۱۴۴
غزل شماره ۲۵۶: عزم توبه ۱۳۰	غزل شماره ۲۸۷: گلستان خیال ۱۴۴
غزل شماره ۲۵۷: ترک درویش ۱۳۱	غزل شماره ۲۸۸: داد خوشدلی ۱۴۴
غزل شماره ۲۵۸: غم حبیب ۱۳۲	غزل شماره ۲۸۹: نمل نورسته ۱۴۵
غزل شماره ۲۵۹: دیدار دوست ۱۳۲	غزل شماره ۲۹۰: دنیای دون ۱۴۵
غزل شماره ۲۶۰: طعنه رقیب ۱۳۳	غزل شماره ۲۹۱: سوز اندرون ۱۴۶
غزل شماره ۲۶۱: باب وصال ۱۳۳	غزل شماره ۲۹۲: حریف باه ۱۴۶
غزل شماره ۲۶۲: یزید حکمت ۱۳۳	غزل شماره ۲۹۳: ساغر شربت ۱۴۶
غزل شماره ۲۶۳: جور جورخ ۱۳۴	غزل شماره ۲۹۴: ولای عشق ۱۴۷
غزل شماره ۲۶۴: آینه ادراک ۱۳۴	غزل شماره ۲۹۵: ساقی مستان ۱۴۷
غزل شماره ۲۶۵: آب آتشگون ۱۳۵	غزل شماره ۲۹۶: تیر مراد ۱۴۸
غزل شماره ۲۶۶: مقام رضا ۱۳۵	غزل شماره ۲۹۷: زمان فراق ۱۴۸
غزل شماره ۲۶۷: عشرت شبگیر ۱۳۶	غزل شماره ۲۹۸: کیمیای سعادت ۱۴۹
غزل شماره ۲۶۸: سرو روان ۱۳۶	غزل شماره ۲۹۹: روز واقعه ۱۴۹
غزل شماره ۲۶۹: منزل جانان ۱۳۶	غزل شماره ۳۰۰: امید وصال ۱۵۰
غزل شماره ۲۷۰: درد عشق ۱۳۷	غزل شماره ۳۰۱: ذکر خیر ۱۵۰
غزل شماره ۲۷۱: نرگس قتان ۱۳۷	غزل شماره ۳۰۲: ناله عاشقان ۱۵۰

- غزل شماره ۳۰۳: جوہرِ رقیب ۱۵۱ غزل شماره ۳۳۴: حلقۂ توبہ ۱۶۵
- غزل شماره ۳۰۴: دورِ فلک ۱۵۱ غزل شماره ۳۳۵: مہلہٴ دیدار ۱۶۵
- غزل شماره ۳۰۵: وقتِ گل ۱۵۲ غزل شماره ۳۳۶: لطفِ آزل ۱۶۵
- غزل شماره ۳۰۶: زنگِ حوادث ۱۵۲ غزل شماره ۳۳۷: چشمِ مست ۱۶۶
- غزل شماره ۳۰۷: تحصیلِ عشق ۱۵۳ غزل شماره ۳۳۸: کنجِ خانۂ دل ۱۶۶
- غزل شماره ۳۰۸: عشقِ نگار ۱۵۳ غزل شماره ۳۳۹: فیضِ عفو ۱۶۷
- غزل شماره ۳۰۹: قصرِ فردوس ۱۵۳ غزل شماره ۳۴۰: سرزنشِ مدعیان ۱۶۷
- غزل شماره ۳۱۰: گوشۂ محراب ۱۵۴ غزل شماره ۳۴۱: غبارِ تن ۱۶۷
- غزل شماره ۳۱۱: خرقةٴ آلودہ ۱۵۴ غزل شماره ۳۴۲: پیرِ می فروش ۱۶۸
- غزل شماره ۳۱۲: انتخابِ آمل ۱۵۵ غزل شماره ۳۴۳: کلبانگِ عشق ۱۶۸
- غزل شماره ۳۱۳: جامِ سعادت ۱۵۵ غزل شماره ۳۴۴: منزلی ویرانہ ۱۶۹
- غزل شماره ۳۱۴: غاربِ دل ۱۵۶ غزل شماره ۳۴۵: کنجِ سلطانی ۱۶۹
- غزل شماره ۳۱۵: کنجِ عاقبت ۱۵۶ غزل شماره ۳۴۶: دلِ دیوانہ ۱۷۰
- غزل شماره ۳۱۶: شہرۂ شہر ۱۵۶ غزل شماره ۳۴۷: مایۂ خوشدلی ۱۷۰
- غزل شماره ۳۱۷: بندۂ عشق ۱۵۷ غزل شماره ۳۴۸: سودایِ زخ ۱۷۰
- غزل شماره ۳۱۸: خالِ زہرہ ۱۵۷ غزل شماره ۳۴۹: کُلیِ مراد ۱۷۱
- غزل شماره ۳۱۹: مذهبِ رندان ۱۵۸ غزل شماره ۳۵۰: بیلکِ صبح ۱۷۱
- غزل شماره ۳۲۰: رویِ نگار ۱۵۸ غزل شماره ۳۵۱: بویِ حق ۱۷۲
- غزل شماره ۳۲۱: مکتبِ غم ۱۵۹ غزل شماره ۳۵۲: سایۂ طوبی ۱۷۲
- غزل شماره ۳۲۲: چشمۂ نوش ۱۵۹ غزل شماره ۳۵۳: ہمنشینِ دل ۱۷۲
- غزل شماره ۳۲۳: لبِ جام ۱۶۰ غزل شماره ۳۵۴: مصلحتِ وقت ۱۷۳
- غزل شماره ۳۲۴: افسونِ سخن ۱۶۰ غزل شماره ۳۵۵: رموزِ معنی ۱۷۳
- غزل شماره ۳۲۵: خطِ غبار ۱۶۰ غزل شماره ۳۵۶: نورِ خدا ۱۷۴
- غزل شماره ۳۲۶: جوہرِ پریوش ۱۶۱ غزل شماره ۳۵۷: سخنِ ذرفشان ۱۷۴
- غزل شماره ۳۲۷: ماہِ خُشن ۱۶۱ غزل شماره ۳۵۸: چشمۂ خورشید ۱۷۵
- غزل شماره ۳۲۸: روِ مقصد ۱۶۲ غزل شماره ۳۵۹: سجدۂ شکر ۱۷۵
- غزل شماره ۳۲۹: آستانِ مراد ۱۶۲ غزل شماره ۳۶۰: دستِ طلب ۱۷۵
- غزل شماره ۳۳۰: پیرِ خرابات ۱۶۳ غزل شماره ۳۶۱: خاکیانِ عشق ۱۷۶
- غزل شماره ۳۳۱: بامِ عرش ۱۶۳ غزل شماره ۳۶۲: ایامِ ہجران ۱۷۷
- غزل شماره ۳۳۲: دیارِ حبیب ۱۶۴ غزل شماره ۳۶۳: کمانِ ملامت ۱۷۷
- غزل شماره ۳۳۳: غمِ دل ۱۶۴ غزل شماره ۳۶۴: قلابِ عاقبت ۱۷۷

غزل شماره ۳۶۵: بستانِ بهشت	۱۷۸	غزل شماره ۳۹۶: عشقِ قهر و یان	۱۹۱
غزل شماره ۳۶۶: گوهرِ معرفت	۱۷۸	غزل شماره ۳۹۷: نورِ چشم	۱۹۲
غزل شماره ۳۶۷: حرم وصل	۱۷۹	غزل شماره ۳۹۸: آیینِ دلبری	۱۹۲
غزل شماره ۳۶۸: چشمِ باری	۱۷۹	غزل شماره ۳۹۹: نشانِ عشق	۱۹۲
غزل شماره ۳۶۹: بدعهدیِ نکل	۱۸۰	غزل شماره ۴۰۰: درین غم	۱۹۳
غزل شماره ۳۷۰: سلطانِ آزل	۱۸۰	غزل شماره ۴۰۱: حبله هندو	۱۹۳
غزل شماره ۳۷۱: کوی دوست	۱۸۰	غزل شماره ۴۰۲: صحبتِ دوست	۱۹۴
غزل شماره ۳۷۲: خارِ ملامت	۱۸۱	غزل شماره ۴۰۳: صفِ رندان	۱۹۴
غزل شماره ۳۷۳: بهشتِ عدن	۱۸۱	غزل شماره ۴۰۴: آتشِ محبت	۱۹۵
غزل شماره ۳۷۴: ذوقِ ریا	۱۸۲	غزل شماره ۴۰۵: مأمینِ وفا	۱۹۵
غزل شماره ۳۷۵: وقتِ طرب	۱۸۲	غزل شماره ۴۰۶: اخترِ شب	۱۹۵
غزل شماره ۳۷۶: راهِ خرابات	۱۸۳	غزل شماره ۴۰۷: بویِ نخل	۱۹۶
غزل شماره ۳۷۷: بیرونِ حق	۱۸۳	غزل شماره ۴۰۸: فروغِ رخ	۱۹۶
غزل شماره ۳۷۸: نسیمِ حیات	۱۸۳	غزل شماره ۴۰۹: امیدِ عفو	۱۹۷
غزل شماره ۳۷۹: می‌گلگون	۱۸۴	غزل شماره ۴۱۰: دولتِ عشق	۱۹۷
غزل شماره ۳۸۰: رنگِ تزویر	۱۸۴	غزل شماره ۴۱۱: تیرِ غمزه	۱۹۸
غزل شماره ۳۸۱: ترکِ طبیب	۱۸۵	غزل شماره ۴۱۲: سلطانِ غم	۱۹۸
غزل شماره ۳۸۲: درجِ محبت	۱۸۵	غزل شماره ۴۱۳: بادِ خوشگوار	۱۹۸
غزل شماره ۳۸۳: حکمِ قضا	۱۸۶	غزل شماره ۴۱۴: خبرِ یار	۱۹۹
غزل شماره ۳۸۴: لعلِ یمانی	۱۸۶	غزل شماره ۴۱۵: طریقتِ بهر	۱۹۹
غزل شماره ۳۸۵: رندانِ بی‌سامان	۱۸۶	غزل شماره ۴۱۶: شرحِ فرای	۲۰۰
غزل شماره ۳۸۶: مردِ یزدان	۱۸۷	غزل شماره ۴۱۷: جامِ باد	۲۰۰
غزل شماره ۳۸۷: طریقِ صدق	۱۸۷	غزل شماره ۴۱۸: پندِ پیران	۲۰۱
غزل شماره ۳۸۸: چشمِ خونین	۱۸۸	غزل شماره ۴۱۹: شاهِ خوبان	۲۰۱
غزل شماره ۳۸۹: درختِ عدل	۱۸۸	غزل شماره ۴۲۰: سرایِ ثغان	۲۰۲
غزل شماره ۳۹۰: پیرِ میخانه	۱۸۹	غزل شماره ۴۲۱: خلوتِ راز	۲۰۲
غزل شماره ۳۹۱: رازِ نهفته	۱۸۹	غزل شماره ۴۲۲: دیرِ خراب	۲۰۳
غزل شماره ۳۹۲: جامِ می	۱۸۹	غزل شماره ۴۲۳: نورِ دیده	۲۰۳
غزل شماره ۳۹۳: دیارِ حسن	۱۹۰	غزل شماره ۴۲۴: آهویِ سیه‌چشم	۲۰۳
غزل شماره ۳۹۴: رو دعا	۱۹۰	غزل شماره ۴۲۵: خونِ دل	۲۰۴
غزل شماره ۳۹۵: ترکِ خواب	۱۹۱	غزل شماره ۴۲۶: هوایِ میخانه	۲۰۴

غزل شماره ۴۲۷: مکر زمانه ۲۰۵	غزل شماره ۴۵۸: خانه خمار ۲۱۹
غزل شماره ۴۲۸: شراب کوثر ۲۰۵	غزل شماره ۴۵۹: غزلهای فراق ۲۱۹
غزل شماره ۴۲۹: صوت بلبل ۲۰۶	غزل شماره ۴۶۰: صنع خدایی ۲۲۰
غزل شماره ۴۳۰: آب زندگانی ۲۰۶	غزل شماره ۴۶۱: لطف لایزال ۲۲۰
غزل شماره ۴۳۱: خیالِ خوبان ۲۰۷	غزل شماره ۴۶۲: زنجیر زلف ۲۲۱
غزل شماره ۴۳۲: کنج عشق ۲۰۷	غزل شماره ۴۶۳: وصلي دوست ۲۲۱
غزل شماره ۴۳۳: آستانِ جانان ۲۰۸	غزل شماره ۴۶۴: امید فرج ۲۲۲
غزل شماره ۴۳۴: نقشِ مقصود ۲۰۸	غزل شماره ۴۶۵: اوضاعِ فلك ۲۲۲
غزل شماره ۴۳۵: ثمر وصل ۲۰۸	غزل شماره ۴۶۶: می صاف ۲۲۲
غزل شماره ۴۳۶: شرح جمال ۲۰۹	غزل شماره ۴۶۷: وفای جانان ۲۲۳
غزل شماره ۴۳۷: سودای عشق ۲۰۹	غزل شماره ۴۶۸: دُرِ خوشاب ۲۲۳
غزل شماره ۴۳۸: شب هجران ۲۱۰	غزل شماره ۴۶۹: سپهر تیزرو ۲۲۴
غزل شماره ۴۳۹: دعای صبح ۲۱۰	غزل شماره ۴۷۰: دوام عیش ۲۲۴
غزل شماره ۴۴۰: تیراثِ خوشدلی ۲۱۱	غزل شماره ۴۷۱: نسیمِ سحر ۲۲۵
غزل شماره ۴۴۱: حیاتِ گرانمایه ۲۱۱	غزل شماره ۴۷۲: دادِ عیش ۲۲۵
غزل شماره ۴۴۲: بحرِ چشم ۲۱۱	غزل شماره ۴۷۳: زلفِ جانان ۲۲۶
غزل شماره ۴۴۳: ضلای عشق ۲۱۲	غزل شماره ۴۷۴: خسروِ خوبان ۲۲۶
غزل شماره ۴۴۴: تیرِ جفا ۲۱۲	غزل شماره ۴۷۵: نسیمِ صبح ۲۲۷
غزل شماره ۴۴۵: گمبهرِ عشق ۲۱۳	غزل شماره ۴۷۶: کنجِ قناعت ۲۲۷
غزل شماره ۴۴۶: آوِ آتشین ۲۱۳	غزل شماره ۴۷۷: بیخِ غم ۲۲۷
غزل شماره ۴۴۷: کویِ خرابات ۲۱۳	غزل شماره ۴۷۸: بی نیازیِ رندان ۲۲۸
غزل شماره ۴۴۸: اَقیدِ عطا ۲۱۴	غزل شماره ۴۷۹: دردِ مندانِ بلا ۲۲۸
غزل شماره ۴۴۹: جهانِ گذران ۲۱۴	غزل شماره ۴۸۰: اسبابِ بزرگی ۲۲۹
غزل شماره ۴۵۰: غمِ افتادگان ۲۱۵	غزل شماره ۴۸۱: جوگانِ حکم ۲۲۹
غزل شماره ۴۵۱: دعایِ گوشه نشینان ۲۱۵	غزل شماره ۴۸۲: رسمِ خوبان ۲۲۹
غزل شماره ۴۵۲: متنی عشق ۲۱۶	غزل شماره ۴۸۳: اشکِ روان ۲۳۰
غزل شماره ۴۵۳: مجالِ عیش ۲۱۶	غزل شماره ۴۸۴: روِ تحقیق ۲۳۱
غزل شماره ۴۵۴: شاهبازانِ طریقت ۲۱۷	غزل شماره ۴۸۵: نکته توحید ۲۳۱
غزل شماره ۴۵۵: نقدِ ممر ۲۱۷	غزل شماره ۴۸۶: نورِ عشق ۲۳۱
غزل شماره ۴۵۶: دلِ یقرا ۲۱۸	غزل شماره ۴۸۷: خطرِ گمراهی ۲۳۲
غزل شماره ۴۵۷: نقطه عشق ۲۱۸	غزل شماره ۴۸۸: چشمه خرابات ۲۳۲

غزل شماره ۴۸۹: آئینه شاهی ۲۳۳	غزل شماره ۴۹۲: غم تنهایی ۲۳۵
غزل شماره ۴۹۰: رضای دوست ۲۳۴	غزل شماره ۴۹۳: حسرت دیدار ۲۳۵
غزل شماره ۴۹۱: بوی خوش ۲۳۴	غزل شماره ۴۹۴: آهنگ گلستان ۲۳۶

مثنوی ها ۲۳۷-۲۴۲

قصاید ۲۴۳-۲۵۰	خوان قسمت ۲۴۴
در مدح شاه شجاع مظفری ۲۴۷	در مدح شاه شیخ ابواسحاق مظفری ۲۴۴
شمع جمع انجمن ۲۴۹	خسرو روی زمین ۲۴۶
در مدح قوام الدین محمد صاحب عیار ۲۴۹	در مدح شاه منصور مظفری ۲۴۶

قطعات ۲۵۱-۲۵۸

رباعیات ۲۵۹-۲۶۶

ضمایم دیوان اشعار حافظ شیرازی ۲۶۷-۵۲۸
کشف الایات ۲۶۸-۳۵۲
فهرست اعلام: اسامی اشخاص و انساب، اماکن جغرافیایی، کتاب ها ۳۵۳-۳۵۸
لغت نامه ۳۵۹-۴۵۱
معنای ابیات و مصراع های عربی ۴۵۲-۴۵۶
سؤالات بیست سال کنکور کارشناسی ارشد ۴۵۷-۵۲۸

به نام خدا

خواجه حافظ شیرازی

خواجه شمس‌الدین محمد بن بهاء‌الدین محمد بن محمد در سال ۷۲۷ قمری در شیراز متولد شد. به لسان‌الغیب و ترجمان‌الاسرار ملقب گردید. حافظ تخلص می‌نمود زیرا به ۱۴ روایت، تا نه سالگی قرآن را از بر شد. وی در ۴۸۸ غزل از تخلص خود استفاده کرده است. اجداد پدرش از کوهپایه اصفهان بودند و جدش در زمان حکمرانی اتابکان سلجوقی فارس (۵۴۳-۶۴۸) به شیراز آمد. مادرش کازرونی بود. خانه‌شان در دروازه کازرون شیراز قرار داشت. پدرش بازرگان بود. شمس‌الدین محمد بعد از دو برادر و یک خواهر، کوچک‌ترین فرزند خانواده بشمار می‌رفت. در سه سالگی، پدرش مُرد و او با مادرش در شیراز ماند. مدتی در نانوائی به خمیرگیری مشغول شد. نوجوان بود که مادرش نیز مُرد. در ۱۸ سالگی با دختر ۱۴ ساله‌ای ازدواج کرد که از او به دردانه و شاخه‌ببات یاد نموده است. ثمره این وصلت دختر و پسری به نام‌های فرزانه و شاه‌نعمان شد. دخترش در شش سالگی و چندی بعد همسرش و بعد از او پسرش دار فانی را وداع گفتند. پنج سفری به یزد و جزیره هرمز از ولایت شیراز بیرون نرفت.

حافظ شیرازی نزد علمای عصر از جمله قوام‌الدین ابوالقاسم عبدالله بن محمود بن حسن شیرازی (متولد ۷۷۲)، شیخ امین‌الدین محمد بن زین‌الدین علی بلیانی کازرونی (متوفای ۷۴۵) و قاضی عضدالدین ایبجی (۷۵۶-۷۰۱) به تحصیل علوم پرداخت و در تفسیر، حکمت و ادبیات عرب مهارت یافت. معاصر حکمای آل مظفر فارس (۷۹۵-۷۱۸)، آل ایسنجوی فارس (۷۵۸-۷۳۴؟)، آل جلایر (ایلکانیان) آذربایجان (۸۳۶-۷۴۰) و امیر صاحبقران تیمور گورکانی (۸۰۷-۷۷۱) بود. به مدح امیر جمال‌الدین ابواسحاق حسن اینجو (۷۵۸-۷۴۲) و وزیرش قوام‌الدین حسن تمغاجی ابن ناصرالدین مظفر (متولد ۷۵۴)، شاه شجاع مظفری (۷۸۶-۷۶۰) و وزیرش خواجه قوام‌الدین محمد بن علی صاحب‌عیار (مقتول اواسط ذی‌القعدة ۷۶۴)، شاه منصور

مظفری (۷۹۵-۷۹۰)، سلطان احمد جلایری (ایلکانی) (۸۱۳-۷۸۴) پرداخته و از شاه یحیی مظفری (۷۹۵-۷۸۹)، شاه محمود مظفری (۷۷۷-۷۶۰)، سلطان زین العابدین مظفری (۷۸۹-۷۸۶) و سلطان اویس جلایری (ایلکانی) (۸۲۴-۸۱۴) سخن گفته است. شهرتش بیشتر در غزلسرای می باشد. در سرودن غزل، شیخ ابومحمد مشرف الدین (شرف الدین) مصلح بن عبدالله مشرف سعدی شیرازی (ذی الحجه ۶۹۱-۶۰۶)، کمال الدین ابوالعطا محمود بن علی بن محمود مرشدی کرمانی ملقب به خلاق المعانی و معروف به خواجه کرمانی (متولد ۲۰ ذی الحجه ۶۸۹)، ملک الشعراء خواجه جمال الدین سلمان بن خواجه علاء الدین محمد ساوجی (۷۸۷-۷۰۹) و شیخ کمال الدین مسعود خجندی (متوفای ۸۰۳) را در نظر داشت. وصف عشق، شراب، می و مستی و بیزاری از ریا و سالوس، به اشعارش رنگی خاص بخشیده است. کلامش، آمیزه‌ای از تصوف، فلسفه و عرفان اسلامی می باشد که همانند رباعیات خواجه امام، حجة الحق، حکیم ابوحفص (ابوالفتح) عمر بن ابراهیم مشهور به خیام نیشابوری (۱۲ محرم ۵۲۶-۴۳۹)، از رندی و آزاداندیشی چاشنی می گیرد. محمد گلندام دوست و همدرس وی، نخستین کسی بود که دیوان حافظ را گرد آورد. عظمت جایگاه حافظ در دیوان شرقی یوهان ولفگانگ گوته (۱۸۳۲-۱۷۴۹ میلادی) هویداست. حافظ به همراه حکیم جمال الدین ابومحمد الیاس بن یوسف بن زکی بن مؤید نظامی گنجوی (۶۱۴-۵۳۰)، مولانا جلال الدین محمد بلخی (۶۷۲-۶۰۴) و شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی از ارکان چهارگانه شعر در زبان و ادبیات فارسی بشمار می آید. حافظ به سبک عراقی شعر می سرود.

برخی از مهم ترین ویژگی سبکی دیوان حافظ عبارتند از: استفاده از صنایع لفظی و معنوی و آرایه های بدیعی و بیانی چون ایهام، تضاد، مراعات نظیر، تقابل، انواع جناس و سجع، استعاره، تشبیه و تلمیح که در کنار موسیقی کلام و مضامین متعالی، به سخنان شاعر زیبایی و طراوتی خاص بخشیده و نمایانگر تسلط او بر اوضاع اجتماعی و سیاسی زمانه است.

در ۶۵ سالگی در ۷۹۲ قمری در شیراز مُرد. آرامگاهش در حافظیه شیراز برپاست. اثر: دیوان اشعار مشتمل بر ۴۹۴ غزل شامل ۴۲۴۱ بیت، ۴۲ رباعی شامل ۸۴ بیت، ۳۰ قطعه شامل ۱۱۹ بیت، ۷ قصیده شامل ۱۶۵ بیت و ۵ مثنوی شامل ۱۳۶ بیت.

ردیف	آواز	بجز	تصحیح	درصد
۱	فاعلاتن فعاتلن فعاتلن فع لن	رمل مثنی مخبون اصلیم	۴۷	۸/۱۳
۲	مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن	مضارع مثنی مخرب مکفوف محذوف	۴۳	۷/۴۴
۳	مفاعیلن فعاتلن مفاعیلن فع لن	مجثث مثنی مخبون اصلیم	۴۰	۶/۹۲
۴	فاعلاتن فعاتلن فعاتلن فعاتلن	رمل مثنی مخبون مقصور	۳۵	۶/۰۶
۵	مفاعیلن فعاتلن مفاعیلن فع لن	مجثث مثنی مخبون اصلیم مسبق	۳۵	۶/۰۶
۶	مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن	مضارع مثنی مخرب مکفوف مقصور	۳۴	۵/۸۸
۷	مفاعیلن فعاتلن مفاعیلن فعاتلن	مجثث مثنی مخبون مقصور	۳۲	۵/۵۳
۸	فاعلاتن فعاتلن فعاتلن فع لن	رمل مثنی مخبون اصلیم مسبق	۲۸	۴/۸۴
۹	فاعلاتن فعاتلن فعاتلن فع لن	رمل مثنی مخبون محذوف	۲۵	۴/۳۳
۱۰	فاعلاتن فاعاتلن فاعاتلن فاعلن	رمل مثنی محذوف	۲۲	۳/۸۱
۱۱	مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن	هزج مثنی سالم	۲۱	۳/۶۳
۱۲	مفاعیلن مفاعیلن فعولن	هزج مسدس محذوف	۲۰	۳/۴۶
۱۳	مفعول فاعاتلن مفعول فاعاتلن	مضارع مثنی مخرب	۲۰	۳/۴۶
۱۴	مفاعیلن فعاتلن مفاعیلن فع لن	مجثث مثنی مخبون محذوف	۲۰	۳/۴۶
۱۵	فاعلاتن فاعاتلن فاعاتلن فاعاتلن	رمل مثنی مقصور	۱۷	۲/۹۴
۱۶	مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعل	هزج مثنی مخرب مکفوف مجبوب	۱۶	۲/۷۷
۱۷	مفعول مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن	هزج مثنی مخرب مکفوف مقصور	۱۱	۱/۹۰
۱۸	مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن	هزج مسدس مقصور	۹	۱/۵۶
۱۹	مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعولن	هزج مثنی مخرب مکفوف محذوف	۸	۱/۳۸
۲۰	مفعول مفاعیلن مفاعیلن فع	هزج مثنی مخرب مکفوف ابتر	۸	۱/۳۸
۲۱	مفعول مفاعیلن مفاعیلن فاع	هزج مثنی مخرب مقبوض ازل	۷	۱/۲۱
۲۲	مفعول مفاعیلن مفاعیلن فع	هزج مثنی مخرب مقبوض ابتر	۷	۱/۲۱
۲۳	فاعلاتن مفاعیلن فعاتلن	خفیف مسدس مخبون مقصور	۶	۱/۰۴
۲۴	فاعلاتن فاعاتلن فاعاتلن	رمل مسدس مقصور	۵	۰/۸۷
۲۵	مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن	هزج مثنی مخرب	۵	۰/۸۷
۲۶	مفعول مفاعیلن فعولن	هزج مسدس مخرب مقبوض محذوف	۵	۰/۸۷